КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
_____ О.Б. Жильцов
“01” 09 20 17 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ

Напрям підготовки: 6.010203 Здоров’я людини

Галузь знань: 0102 - Фізичне виховання, спорт і здоров’я людини

Факультет здоров’я, фізичного виховання і спорту

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0942 /17
(підпис) (прізвище, ініціали)
«____» _____ 2017

2017 - 2018 навчальний рік

Робоча програма «Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи» для студентів напряму підготовки: 6.010203 – Здоров'я людини, галузі знань: 0102 – Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини, 2017. – 30 с.

Розробники: Бісмак Олена Василівна, завідувач кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології, доцент;

Харченко Галина Дмитрівна, доцент кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології.

Протокол № 1 від 30 серпня 2017 року

Завідувач кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології

_____(О.В. Бісмак)

Години відповідають навчальному плану. Структура програми типова.

Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи

_____(О.С. Комоцька)

© О.В. Бісмак, 2017 рік
© Г.Д. Харченко, 2017 рік
© Університет Грінченка, 2017 рік

ЗМІСТ

	Стр.
Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	6
1. Опис предмета навчальної дисципліни	6
2. Тематичний план навчальної дисципліни	7
3. Навчально-методична карта дисципліни	8
4. Програма	9
Модуль І. Фізична реабілітація при захворюваннях і травмах головного мозку	9
Модуль ІІ. Фізична реабілітація при захворюваннях і травмах периферичної нервової системи	12
5. Плани практичних занять	14
6. Завдання для самостійної роботи	22
7. Система поточного та підсумкового контролю	23
8. Методи навчання	25
9. Методичне забезпечення курсу	26
10. Об’ємні вимог до курсу	26
11. Рекомендована література	27

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс «Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи» розрахований на вивчення студентами напряму підготовки « Здоров'я людини» основних положень використання засобів фізичної реабілітації у хворих із захворюваннями і травмами нервової системи.

Мета – формування у студентів наукових уявлень про види захворювань нервової системи, виявлення особливостей застосування засобів фізичної реабілітації у хворих із захворюваннями і травмами нервової системи.

Завдання:

1. **Методичні**: викласти теоретичні основи та методологічні особливості основ фізичної реабілітації при захворюваннях нервової системи як науки про загальні механізми нервових розладів і патологічних станів у різних хворих і модуляції усього процесу реабілітації
2. **Пізнавальні**: дати уявлення про загальні закономірності нервових розладів, зміни морфологічної будови та фізіологічних функцій при пошкодженнях та захворюваннях нервової системи, використання фізичних вправ в залежності від особливостей протікання захворювань нервової системи.
3. **Практичні**: виробити навички функціональної діагностики та навчити студентів адекватно оцінювати функціональні можливості здорової та хворої людини для розробки раціональних принципів фізичної реабілітації.

Лекційний курс містить теоретичні відомості з етіопатогенезу захворювань нервової системи, клінічних синдромів травм і захворювань центральної і периферичної нервової системи, механізмів дії фізичних вправ, задач і засобів лікувальної фізкультури, особливості методики занять лікувальною гімнастикою, при різних захворюваннях і травмах нервової системи.

На практичних заняттях студент опановує навиками і уміннями складати комплекси фізичних вправ, програми фізичної реабілітації при захворюваннях і травмах нервової системи, самостійно проводити заняття ЛФК з хворими.

Компетентності, які студенти набувають у процесі вивчення курсу:

1. Здатність збирати анамнез у хворих неврологічної клініки.
2. Здатність складати програми фізичної реабілітації для хворих із захворюваннями нервової системи в різні періоди відновлення.
3. Здатність складати комплекси лікувальної гімнастики при патології нервової системи.
4. Здатність самостійно проводити заняття лікувальної гімнастики з хворими неврологічного відділення.
5. Здатність проводити бесіди та методи функціональної діагностики з хворими неврологічного відділення з метою оцінки ефективності програм фізичної реабілітації.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

І. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи

Курс: IV **Семестр**: 7-8	**Напрям,** **освітній рівень**	**Характеристика** **навчальної дисципліни**
Кількість кредитів: ECTS – 6 Змістовних модулів: 2 Загальна кількість годин – 216 Тижневих годин – 2/4	Галузь знань: 0102 – Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини Напрям підготовки – 6.010203 - Здоров'я людини Освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»	Нормативна: Рік підготовки – IV Семестр – 7-8-й Аудиторних занять – 70 годин (7-й сем. – 28 год., 8-й сем – 42 год.) Лекції – 22 години (7-й сем. – 12 год., 8-й сем – 10 год.) Практичні заняття - 48 годин (7-й сем. – 16 год., 8-й сем – 32 год.) Самостійна робота – 100 годин (7-й сем. – 40 год., 8-й сем – 60 год.) Модульний контроль – 10 годин (7-й сем. – 4 год., 8-й сем – 6 год.) Форма підсумкового контролю: екзамен – 36 год.

ІІ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми		Кількість годин				
		Всього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Мод. контр.
Змістовий модуль 1 Фізична реабілітація при захворюваннях і травмах головного мозку						
1	Фізична реабілітація при захворюваннях і травмах нервової системи	6	2	-	4	
2	Фізична реабілітація хворих на інсульт	16	2	4	8	2
3	Комплексна реабілітації хворих на ДЦП	18	2	4	10	2
4	Комплексна фізична реабілітації при хворобі Паркінсона, малій хореї та запальних захворюваннях головного мозку	10	2	2	6	
5	Фізична реабілітація осіб із ЧМТ	12	2	4	6	
6	Фізична реабілітація при неврозах	10	2	2	6	
	Разом:	72	12	16	40	4
Змістовий модуль 2 Фізична реабілітація при захворюваннях периферичної нервової системи						
7	Фізична реабілітація хворих на поліомієліт, розсіяний склероз та інфекційний мієліт	20	2	6	10	2
8	Фізична реабілітація при травмах спинного мозку	28	4	8	14	2
9	Фізична реабілітація хворих на радикуліт різної локалізації	22	2	8	12	
10	Фізична реабілітація при невритах різної локалізації (лицьовий неврит, неврит ліктьового, променевого та сідничного нервів)	24	2	8	12	2
11	ЛПС за хворими у неврологічній клініці	14	-	2	12	
	Разом:	144	10	32	60	6/36
	Семестровий контроль – 36 год.					
	Разом за навчальним планом:	216	22	48	100	10/ 36

ІІІ. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ»

Разом: 2016 год.: лекційні заняття – 22 год., практичні заняття – 48 год., самостійна робота – 100 год., мод. контр. – 10 год.

тиждень																
Модулі	ЗМ 1. Фізична реабілітація при захворюваннях і травмах головного мозку (154 б.)						ЗМ 2. Фізична реабілітація при захворюваннях периферичної нервової системи (266 б.)									
Лекції	1	2	3	4	5	6	7		8-9		10		11			
Теми лекцій	Фізична реабілітація при захв. і травм. нерв. сист.	Фіз. реабілітація хворих на інсульт	Компл. реабілітації хворих на ДЦП	Компл. фіз. реабіл. при хворобі Паркінсона, малій хореї та запальн. захвор. головного мозку	Фізична реабілітація осіб із ЧМТ	Фізична реабілітація при невро-зах	Фіз. реабіл. хворих на поліомієліт, розсіяний склероз та інфекційний мієліт		Фізична реабілітація при травмах спинного мозку		Фізична реабілітація хворих на радикуліт різної локалізації		Фізична реабілітація при невриті різної локалізації			
Лекції, відвід. (бали)	1	1	1	1	1	1	1		1+1		1		1			
Теми практичних занять		ЛФК в реабілітації хворих на	ЛФК при ДЦП	ЛФК при хворобі Паркінсон	ЛФК, масаж при ЧМТ	ЛФК при неврозах	ЛФК при поліо-	ЛФК при розсіяному	ЛФК при травм. спинн.	ЛФК при травм. спинн.	ЛФК при шийно-грудному	ЛФК при попереково-	ЛФК при невриті лицьового	ЛФК при невриті ліктьового	ЛФК при невриті	ЛПС за хвор у неврологіч
Практичні		1-2	3-4	5	6-7	8	9	10-11	12-13	14-15	16-17	18-19	20	21	22-23	24
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)		10+1 10+1	10+1 10+1	10+1	10+1 10+1	10+1	10+1	10+1 10+1	10+1 10+1	10+1 10+1	10+1 10+1	10+1 10+1	10+1	10+1	10+1 10+1	10+1
Самост. роб, (бали)	10						10									
Види поточн. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 1, 2 (50 б.)						Мод. контр. робота № 3,4,5 (75 б.)									
Підсум. контроль	Екзамен – 36 год.															

IV. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.
ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ І ТРАВМАХ ГОЛОВНОГО МОЗКУ

Лекція 1.
Фізична реабілітація при захворюваннях і травмах нервової системи (2 год.)

План

1. Класифікація захворювань нервової системи.
2. Захворювання ЦНС, причини, фактори ризику, симптоми.
3. Захворювання ПНС, причини, фактори ризику, симптоми.
4. Механізми лікувальної дії фізичних вправ при захворюваннях нервової системи.
5. Основні засоби ФР при захворюваннях нервової системи.
6. Протипоказання при використанні засобів ФР при захворюваннях нервової системи.

Лекція 2.
Фізична реабілітація хворих на інсульт (2 год.)

План

1. Інсульт, причини, фактори ризику, симптоми.
2. Види інсульту.
3. Періоди реабілітації та механізми лікувальної дії фізичних вправ при інсульті.
4. Основні засоби ФР при інсульті.
5. Завдання, форми, засоби ЛФК у хворих на інсульт.
6. Протипоказання при використанні засобів ФР при інсульті.

Практичне заняття 1-2.

ЛФК в реабілітації хворих на інсульт (4 год.)

Лекція 3.

Комплексна реабілітація хворих на ДЦП (2 год.)

План

1. Дитячий церебральний параліч, причини, фактори ризику, симптоми.
2. Форми ДЦП.
3. Механізми лікувальної дії фізичних вправ при ДЦП.
4. Основні засоби ФР при даному захворюванні.
5. Завдання, форми, засоби ЛФК у хворих на ДЦП.
6. Протипоказання при використанні засобів ФР при ДЦП.

Практичне заняття 3-4.

ЛФК при ДЦП (4 год.)

Лекція 4.

Комплексна фізична реабілітація при хворобі Паркінсона, малій хореї та запальних захворюваннях головного мозку (2 год.)

План

1. Хвороба Паркінсона, причини, фактори ризику, симптоми.
2. Мала хорея, причини, фактори ризику, симптоми.
3. Запальні захворювання головного мозку, причини, фактори ризику, симптоми
4. Механізми лікувальної дії фізичних вправ при даних захворюваннях.
5. Основні засоби ФР.
6. Завдання, форми, засоби ЛФК при даних захворюваннях.
7. Протипоказання при використанні засобів ФР.

Практичне заняття 5.

ЛФК при хворобі Паркінсона (2 год.)

Лекція 5.

Фізична реабілітація осіб із ЧМТ (2 год.)

План

1. ЧМТ, причини, симптоми.
2. Види ЧМТ, етапи реабілітації, рухові режими.
4. Механізми лікувальної дії фізичних вправ при ЧМТ.
5. Основні засоби ФР.
6. Завдання, форми, засоби ЛФК при даних захворюваннях.
7. Протипоказання при використанні засобів ФР.

Практичне заняття 6-7 .

ЛФК, масаж при ЧМТ **(4 год.)**

Лекція 6.

Фізична реабілітація при неврозах (2 год.)

План

1. Невроз, причини, фактори ризику, симптоми.
2. Види неврозів.
4. Механізми лікувальної дії фізичних вправ при неврозах.
5. Основні засоби ФР.
6. Завдання, форми, засоби ЛФК при даному захворюванні.
7. Протипоказання при використанні засобів ФР.

Практичне заняття 8.

ЛФК при неврозах (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ.
ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ПЕРИФЕРИЧНОЇ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ

Лекція 7.

Фізична реабілітація хворих на поліомієліт, розсіяний склероз та інфекційний мієліт (2 год.)

План

1. Поліомієліт, причини, фактори ризику, симптоми.
2. Розсіяний склероз, причини, фактори ризику, симптоми.
4. Інфекційний мієліт, причини, фактори ризику, симптоми
5. Механізми лікувальної дії фізичних вправ при даних захворюваннях.
5. Основні засоби ФР.
6. Завдання, форми, засоби ЛФК при даних захворюваннях.
7. Протипоказання при використанні засобів ФР.

Практичне заняття 9.

ЛФК при поліомієліті (2 год.)

Практичне заняття 10-11.

ЛФК при розсіяному склерозі (4 год.)

Лекція 8-9.

Фізична реабілітація при травмах спинного мозку (4 год.)

План

1. Травми спинного мозку, причини, симптоми.
2. Класифікація травм спинного мозку.
4. Механізми лікувальної дії фізичних вправ при травмах спинного мозку.
5. Основні засоби ФР.
6. Завдання, форми, засоби ЛФК при травмах спинного мозку.

7. Протипоказання при використанні засобів ФР.

Практичне заняття 12-13.

ЛФК при травмах спинного мозку у шийному відділі хребта (4 год.)

Практичне заняття 14-15.

ЛФК при травмах спинного мозку у грудному та поперековому відділах хребта (4 год.)

Лекція 10.

Фізична реабілітація хворих на радикуліт різної локалізації (2 год.)

План

1. Радикуліт, причини, фактори ризику, симптоми.
2. Класифікація радикулітів.
4. Механізми лікувальної дії фізичних вправ при радикуліті.
5. Основні засоби ФР.
6. Завдання, форми, засоби ЛФК при радикуліті різної локалізації.
7. Протипоказання при використанні засобів ФР.

Практичне заняття 16-17.

ЛФК при шийно-грудному радикуліті (4 год.)

Практичне заняття 18-19.

ЛФК при попереково-крижовому радикуліті (4 год.)

Лекція 11.

Фізична реабілітація при невритах різної локалізації (лицьовий неврит, неврит ліктьового, променевого та сідничного нервів) (2 год.)

План

1. Неврит, причини, фактори ризику, симптоми.
2. Класифікація невритів.
4. Механізми лікувальної дії фізичних вправ при невритах.
5. Основні засоби ФР.
6. Завдання, форми, засоби ЛФК при даному захворюванні.
7. Протипоказання при використанні засобів ФР.

Практичне заняття 20.

ЛФК при невриті лицьового нерву (2 год.)

Практичне заняття 21.

ЛФК при невриті ліктьового та променевого нервів (2 год.)

Практичне заняття 22-23.

ЛФК при невриті сідничного нерву(4 год.)

Практичне заняття 24.

ЛПС за хворими у неврологічній клініці (2 год.)

V. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ І ТРАВМАХ ГОЛОВНОГО МОЗКУ

Практичне заняття 1-2.

ЛФК в реабілітації хворих на інсульт (4 год.)

План

1. Методика ЛФК після інсульту у ранньому відновному періоді.
2. Завдання, форми, засоби та методика ЛФК після інсульту у пізньому відновному періоді.

3. Завдання, форми та засоби ЛФК після інсульту у періоді залишкових порушень.

Література

1. Воронін Д. М. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи: навч. посіб. / Воронін Д. М., Павлюк Є. О. – Хмельницький, ХНУ, 2011. – 143 с.

2. Марченко О.К. Фізична реабілітація Хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навчальний посібник. – К. Олімпійська література, 2006. – 196 с.

3. Мухін В.М. Фізична реабілітація. – К.: Олімпійська література, 2010. – 486 с.

4. Гордон Н. Инсульт и двигательная активность / Н. Гордон. – Киев: Олимп. литература, 1999. – 128 с.

5. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації : навч. посіб. / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський [та ін.]. – Львів : ЗУКЦ, 2010. – 240 с.

Практичне заняття 3-4.

ЛФК при ДЦП (4 год.)

План

1. Методика ЛФК при спастичній диплегії (хвороба Літтля).
2. Завдання, форми, засоби та методика ЛФК при гіперкінетичній формі ДЦП.
3. Завдання, форми та засоби ЛФК при атонічно-астатичній формі.
4. Завдання, форми та засоби ЛФК при геміплегічній формі ДЦП.

Література

1. Воронін Д. М. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи: навч. посіб. / Воронін Д. М., Павлюк Є. О. – Хмельницький, ХНУ, 2011. – 143 с.

2. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навчальний посібник. – К. Олімпійська література, 2006. – 196 с.

3. Бандуріна К. Фізична реабілітація дітей з церебральним паралічем в умовах

спеціальної школи : метод. рек. / Катерина Бандуріна. – Запоріжжя: [Вид-во Класичного приватного ун-ту], 2009. – 102 с.

4. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації : навч. посіб. / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський [та ін.]. – Львів : ЗУКЦ, 2010. – 240 с.

Практичне заняття 5.

ЛФК при хворобі Паркінсона (2 год.)

План

1. Методика ЛФК при хворобі Паркінсона.
2. Лікувальний масаж та фізіотерапія при хворобі Паркінсона.

Література

1. Воронін Д. М. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи: навч. посіб. / Воронін Д. М., Павлюк Є. О. – Хмельницький, ХНУ, 2011. – 143 с.

2. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навчальний посібник. – К. Олімпійська література, 2006. – 196 с.

3. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації : навч. посіб. / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський [та ін.]. – Львів : ЗУКЦ, 2010. – 240 с.

Практичне заняття 6-7 .

ЛФК, масаж при ЧМТ (4 год.)

План

1. Методика ЛФК при струсі мозку.
2. Методика ЛФК при забитті мозку.
3. Методика ЛФК при стисканні мозку.

Література

1. Воронін Д. М. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи: навч. посіб. / Воронін Д. М., Павлюк Є. О. – Хмельницький, ХНУ, 2011. – 143 с.

2. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями

нервової системи: Навчальний посібник. – К. Олімпійська література, 2006. – 196 с.

3. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації : навч. посіб. / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський [та ін.]. – Львів : ЗУКЦ, 2010. – 240 с.

Практичне заняття 8.

ЛФК при неврозах (2 год.)

План

1. Методика ЛФК при психастенії.
2. Методика ЛФК при неврастенії.
3. Методика ЛФК при істерії.

Література

1. Воронін Д. М. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи: навч. посіб. / Воронін Д. М., Павлюк Є. О. – Хмельницький, ХНУ, 2011. – 143 с.

2. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навчальний посібник. – К. Олімпійська література, 2006. – 196 с.

3. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації : навч. посіб. / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський [та ін.]. – Львів : ЗУКЦ, 2010. – 240 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ.
ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ПЕРИФЕРИЧНОЇ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ

Практичне заняття 9.

ЛФК при поліомієліті (2 год.)

План

1. Методика ЛФК при поліомієліті.
2. Методика лікувального масажу при поліомієліті.

Література

1. Воронін Д. М. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи: навч. посіб. / Воронін Д. М., Павлюк Є. О. – Хмельницький, ХНУ, 2011. – 143 с.

2. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навчальний посібник. – К. Олімпійська література, 2006. – 196 с.

3. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації : навч. посіб. / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський [та ін.]. – Львів : ЗУКЦ, 2010. – 240 с.

Практичне заняття 10-11.

ЛФК при розсіяному склерозі (4 год.)

План

1. Методика ЛФК при розсіяному склерозі.
2. Методика лікувального масажу при розсіяному склерозі.

Література

1. Воронін Д. М. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи: навч. посіб. / Воронін Д. М., Павлюк Є. О. – Хмельницький, ХНУ, 2011. – 143 с.

2. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навчальний посібник. – К. Олімпійська література, 2006. – 196 с.

3. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації : навч. посіб. / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський [та ін.]. – Львів : ЗУКЦ, 2010. – 240 с.

Практичне заняття 12-13.

ЛФК при травмах спинного мозку у шийному відділі хребта (4 год.)

План

1. Методика ЛФК при травмах спинного мозку у шийному відділі хребта.
2. Методика лікувального масажу при травмах спинного мозку у шийному відділі хребта.

Література

1. Крук Б. Нові технології фізичної реабілітації неповносправних осіб з хребетно-спинномозковою травмою шийного відділу : [метод. посіб.] / Богдан Крук, Олександр Куц. – Львів: [Укр. технології], 2006. – 135 с.

2. Воронін Д. М. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи: навч. посіб. / Воронін Д. М., Павлюк Є. О. – Хмельницький, ХНУ, 2011. – 143 с.

3. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навчальний посібник. – К. Олімпійська література, 2006. – 196 с.

Практичне заняття 14-15.

ЛФК при травмах спинного мозку у грудному та поперековому відділах хребта (4 год.)

План

1. Методика ЛФК при травмах спинного мозку у грудному та поперековому відділах хребта.

2. Методика лікувального масажу при травмах спинного мозку у грудному та поперековому відділах хребта.

Література

1. Крук Б. Нові технології фізичної реабілітації неповносправних осіб з хребетно-спинномозковою травмою шийного відділу : [метод. посіб.] / Богдан Крук, Олександр Куц. – Львів: [Укр. технології], 2006. – 135 с.

2. Воронін Д. М. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи: навч. посіб. / Воронін Д. М., Павлюк Є. О. – Хмельницький, ХНУ, 2011. – 143 с.

3. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навчальний посібник. – К. Олімпійська література, 2006. – 196 с.

Практичне заняття 16-17.

ЛФК при шийно-грудному радикуліті (4 год.)

План

1. Методика ЛФК при шийно-грудному радикуліті.
2. Методика лікувального масажу при шийно-грудному радикуліті.

Література

1. Воронін Д. М. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи: навч. посіб. / Воронін Д. М., Павлюк Є. О. – Хмельницький, ХНУ, 2011. – 143 с.
2. Дривотинов Б. В. Физическая реабилитация при неврологических проявлениях остеохондроза позвоночника: учеб. пособие / Б. В. Дривотинов, Т. Д. Полякова, М. Д. Панкова. – Минск: БГУФК, 2005. – 211 с.
3. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації : навч. посіб. / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський [та ін.]. – Львів : ЗУКЦ, 2010. – 240 с.

Практичне заняття 18-19.

ЛФК при попереково-крижовому радикуліті (4 год.)

План

1. Методика ЛФК при попереково-крижовому радикуліті.
2. Методика лікувального масажу при попереково-крижовому радикуліті.

Література

1. Дривотинов Б. В. Физическая реабилитация при неврологических проявлениях остеохондроза позвоночника: учеб. пособие / Б. В. Дривотинов, Т. Д. Полякова, М. Д. Панкова. – Минск: БГУФК, 2005. – 211 с.
2. Воронін Д. М. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи: навч. посіб. / Воронін Д. М., Павлюк Є. О. – Хмельницький, ХНУ, 2011. – 143 с.
3. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навчальний посібник. – К. Олімпійська література, 2006. – 196 с.

Практичне заняття 20.

ЛФК при невриті лицьового нерву (2 год.)

План

1. Методика ЛФК при невриті лицьового нерву.
2. Методика лікувального масажу при невриті лицьового нерву.

Література

1. Воронін Д. М. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи: навч. посіб. / Воронін Д. М., Павлюк Є. О. – Хмельницький, ХНУ, 2011. – 143 с.
2. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навчальний посібник. – К. Олімпійська література, 2006. – 196 с.
3. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації : навч. посіб. / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський [та ін.]. – Львів : ЗУКЦ, 2010. – 240 с.

Практичне заняття 21.

ЛФК при невриті ліктьового та променевого нервів (2 год.)

План

1. Методика ЛФК при невриті ліктьового та променевого нервів.
2. Методика лікувального масажу при невриті ліктьового та променевого нервів.

Література

1. Воронін Д. М. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи: навч. посіб. / Воронін Д. М., Павлюк Є. О. – Хмельницький, ХНУ, 2011. – 143 с.
2. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навчальний посібник. – К. Олімпійська література, 2006. – 196 с.
3. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації : навч. посіб. / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський [та ін.]. – Львів : ЗУКЦ, 2010. – 240 с.

Практичне заняття 22-23.

ЛФК при невриті сідничного нерву(4 год.)

План

1. Методика ЛФК при невриті сідничного нерву.

2. Методика лікувального масажу при невриті сідничного нерву.

Література

1. Воронін Д. М. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи: навч. посіб. / Воронін Д. М., Павлюк Є. О. – Хмельницький, ХНУ, 2011. – 143 с.

2. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навчальний посібник. – К. Олімпійська література, 2006. – 196 с.

3. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації : навч. посіб. / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський [та ін.]. – Львів : ЗУКЦ, 2010. – 240 с.

Практичне заняття 24.

ЛПС за хворими у неврологічній клініці (2 год.)

План

1. Завдання ЛПС у неврологічній клініці.
2. Методи ЛПС у неврологічній клініці.

Література

1. Воронін Д. М. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи: навч. посіб. / Воронін Д. М., Павлюк Є. О. – Хмельницький, ХНУ, 2011. – 143 с.

2. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації : навч. посіб. / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський [та ін.]. – Львів : ЗУКЦ, 2010. – 240 с.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1 Фізична реабілітація при захворюваннях і травмах головного мозку (40 год.)		
1. Фізична реабілітація хворих на інсульт (10 год.)	Поточний	5
2. Фізична реабілітація хворих на ДЦП (10 год.)	Поточний	

3. Фізична реабілітація при хворобі Паркінсона, малій хореї та запальними захворюваннями головного мозку (10 год.)	Поточний	5
4. ЛФК у комплексній реабілітації осіб із ЧМТ (10 год.)	Поточний	
Змістовий модуль 2 Фізична реабілітація при захворюваннях периферичної нервової системи (60 год.)		
1. ЛФК у комплексній реабілітації хворих на поліомієліт, розсіяний склероз та інфекційний мієліт (15 год.)	Поточний	5
2. ЛФК при травмах спинного мозку (105 год.)	Поточний	
3. ЛФК у комплексній реабілітації хворих на радикуліт різної локалізації (15 год.)	Поточний	
4. ЛФК у комплексній реабілітації при невритах різної локалізації (лицьовий неврит, неврит ліктьового, променевого та сідничного нервів) (15 год.)	Поточний	5
Всього: 100 годин		20

VII. СИСТЕМА ПОТОЧОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип пооперaційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок..

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 7.1, табл. 7.2.

Таблиця 7.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного контролю (екзамен)

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	11	11
2.	Відвідування практичних занять	1	24	24
3.	Робота на практичному занятті	10	16	160
4.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	4	20
5.	Модульна контрольна робота	25	5	125
Максимальна кількість балів - 340				

Розрахунок: 340:60=5,6

У процесі оцінювання навчальних досягнень магістрантів застосовуються такі методи:

- ***Методи усного контролю*:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда,залік.
- ***Методи письмового контролю:*** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- ***Методи самоконтролю:*** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 7.2

Порядок переведення рейтингових показників

Оцінка за стобальною системою	Оцінка рейтингова	Значення оцінки
90-100	**A**	**Відмінно** *Відмінне виконання лише з незначної кількістю помилок*
82-89	**B**	**Дуже добре** *Вище середнього рівня з кількома*

		помилками
75-81	**C**	**Добре** *В загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помило*
69-74	**D**	**Задовільно** *Непогано, але зі значною кількістю недоліків*
60-68	**E**	**Достатньо** *Виконання задовольняє мінімальним критеріям*
35-59	**FX**	**Незадовільно** *З можливістю повторного складанн*
1-34	**F**	**Незадовільно** *З обов'язковим повторним курсом*

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, складання контрольних нормативів, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- Лекції,
- семінарські заняття,
- індивідуальні консультації,
- самостійна робота з літературою,
- складання контрольних нормативів,

- виконання контрольних робіт, рефератів.

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю.

X. ОБ'ЄМНІ ВИМОГИ ДО КУРСУ

1. Характеристика в'ялих і спастичних паралічів при захворюваннях нервової системи.
2. Характеристика загальномозкових симптомів.
3. Які захворювання супроводжуються в'ялими і які – центральними паралічами?
4. Характеристика основних клінічних порушень при захворюваннях і травмах центральної нервової системи.
5. Характеристика клінічних порушень при захворюваннях і травмах периферичної нервової системи.
6. Клінічна симптоматика діенцефальних порушень.
7. Особливості методики ЛФК при арахноїдиті, енцефаліті, менінгіті.
8. Характеристика форм ДЦП.
9. Лікування положенням при геміпарезах.
10. Поняття про інсульт. Види інсульту. Причини виникнення інсульту.
11. ЛФК у реабілітації хворих на інсульт.
12. ЛСК у реабілітації при хворобі Паркінсона і малій хореї.
13. Неврози. Клінічна характеристика. Причини.

14. Фізична реабілітація при неврозах.

15. Фізична реабілітація осіб з черепно-мозковими травмами.

16. Фізична реабілітація при ДЦП.

17. ЛФК при діенцефальних порушеннях.

18. Характеристика клінічних порушень при захворюваннях і травмах периферичної нервової системи.

19. Поняття про поліомієліт. Причини. Клінічні симптоми.

20. Фізична реабілітація хворих на поліомієліт.

21. Особливості методики ЛФК при розсіяному склерозі.

22. ЛФК при інфекційному мієліті.

23. Характеристика рухових порушень у залежності від рівня ушкодження спинного мозку.

24. Задачі, засоби і методика ЛФК при травмах спинного мозку.

25. Задачі, засоби і методика ЛФК при шийному радикуліті.

26. Травми хребта, причини. Клінічні симптоми.

27. ЛФК при попереково-крижовому радикуліті. 11.ЛФК при невриті лицьового нерва.

28. ЛФК при невриті великогомілкового нерва.

29. Задачі, засоби і методика ЛФК при невриті малогомілкового нерва.

30. ЛФК при невриті ліктьового нерва.

31. ЛФК при невриті променевого нерва.

32. ЛФК при невриті стегнового нерва.

33. ЛФК при невриті серединного нерва.

34. ЛФК при невриті сідничного нерва.

35. Особливості проведення ЛПС у неврологічній клініці.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

6. Воронін Д. М. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи: навч. посіб. / Воронін Д. М., Павлюк Є. О. – Хмельницький, ХНУ, 2011. – 143 с.

7. Марченко О.К. Фізична реабілітація Хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навчальний посібник. – К. Олімпійська література, 2006. – 196 с.

8. Мухін В.М. Фізична реабілітація. – К.: Олімпійська література, 2010. – 486 с.

9. Бандуріна К. Фізична реабілітація дітей з церебральним паралічем в умовах спеціальної школи : метод. рек. / Катерина Бандуріна. – Запоріжжя: [Вид-во Класичного приватного ун-ту], 2009. – 102 с.

10. Гордон Н. Инсульт и двигательная активность / Н. Гордон. – Киев: Олимп. литература, 1999. – 128 с.

11. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації : навч. посіб. / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський [та ін.]. – Львів : ЗУКЦ, 2010. – 240 с.

Додаткова:

1. Баришок Т. Фізична реабілітація дітей з церебральним паралічем в умовах сім'ї : [метод. рек.] / Баришок Тетяна. – Запоріжжя : КПУ, 2009. – 74 с.

2. Білянський О. Ю.Методика фізичної реабілітації осіб другого зрілого віку після мозкового ішемічного інсульту: метод. посіб. / Білянський О. Ю., Куц О. С. – Дрогобич : Відродження, 2007. – 137 с.

3. Воронін Д. М. Іпотерапія в системі реабілітації дітей з подвійною геміплегією: метод. вказівки / Д. М. Воронін, В. М. Трач. – Львів : [Ромус-поліграф], 2009. – 43 с.

4. Демчук С. Соціальна інтеграція та реабілітація неповносправних школярів із церебральним паралічем засобами фізичного виховання / Світлана Демчук, Олександр Куц. – Львів : [Укр. технології], 2003. – 147 с.

5. Дривотинов Б. В. Физическая реабилитация при неврологических проявлениях остеохондроза позвоночника: учеб. пособие / Б. В. Дривотинов, Т. Д. Полякова, М. Д. Панкова. – Минск: БГУФК, 2005. – 211 с.

6. Зінов'єв О. О. Засоби і методи фізичної реабілітації при захворюваннях дитячим церебральним паралічем в ранньому дитячому віці : метод. рек. / Зінов'єв О. О., Зінов'єва К. О. – Львів : [б. в.], 2001. – 94 с.

7. Козявкин В. И. Детские церебральные параличи. Медико-психологические

проблемы : [монография] / Козявкин В. И., Шестопалова Л. Ф., Подкорытов В. С. – Львів : Укр. технології, 1999. – 142 с.

8. Крук Б. Нові технології фізичної реабілітації неповносправних осіб з хребетно-спинномозковою травмою шийного відділу : [метод. посіб.] / Богдан Крук, Олександр Куц. – Львів: [Укр. технології], 2006. – 135 с.

9. Бирюков А.А. Лечебный массаж. - К.: Олимпийская литература, 1995. - 200с.

10. Карепов Г.В. ЛФК и физиотерапия в системе реабилитации больных травматической болезнью спинного мозга. – К.: Здоровья, 1991.-184с.

Робоча навчальна програма
«ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ»

Укладач: Бісмак Олена Василівна, завідувач кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології, доцент,

Харченко Галина Дмитрівна, доцент кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології

ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ. Робоча програма навчальної дисципліни / Укладачі: Бісмак О.В., Харченко Г.Д. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017. – 30 с.